

NOTAT

Recidiv-opfølgning vedrørende ungdomssanktionsdømte med anbringelse på den sikrede institution Grenen

Dette notat indeholder resultaterne af en recidivundersøgelse gennemført for 51 unge, der har afsonet en eller to faser af en ungdomssanktion på den sikrede døgninstitution Grenen. Undersøgelsen og resultaterne er beskrevet mere detaljeret i rapporten *Sammenhængende forløb for ungdomssanktionsdømte*¹. Dette notat indeholder hovedkonklusionerne og en kort beskrivelse af det metodiske og datamæssige grundlag for undersøgelsen.

Dato 09.02.2010

Lene Mosegaard Søjerg

Tel. +45 8728 4926

Lene.soebjerg@stab.rm.dk

Side 1

1. Hovedkonklusioner

De vigtigste resultater i undersøgelsen er, at der er forskel i recidiv mellem gruppen af unge, der har gennemgået et sammenhængende forløb i ungdomssanktionen i form af fase 1 og fase 2 på den sikrede institution Grenen og de unge, der har gennemgået et mere fragmenteret forløb med kun én fase af ungdomssanktionen tilbragt på Grenen.

Data viser:

- Andel af unge der ikke har recidiveret: 53 % for Grenens sammenhængende forløb, 28 % for Grenens korte forløb og 18 % i en landsdækkende undersøgelse fra 2006².
- Andel af recidivister der modtog en alvorlig straffelovssanktion (fængsel eller ny/forlænget ungdoms-sanktion): 33 % for Grenens sammenhængende forløb, 65 % for Grenens korte forløb og 75 % i den landsdækkende undersøgelse fra 2006.

De unge, der har gennemgået et længerevarende forløb på Grenen under ungdomssanktionen har således lavere recidiv end gruppen af unge, der har gennemgået et fragmenteret forløb. Noget tyder desuden på, at gruppen af unge der har modtaget et

¹ Søbjerg, Lene Mosegaard (2010), *Sammenhæng for ungdomssanktionsdømte – Recidivopfølgning vedrørende unge ungdomssanktionsdømte med anbringelse på den sikrede institution Grenen*. Center for Kvalitetsudvikling, Århus.

² Justitsministeriets Forskningsenhed (2006), *Ungdomssanktionens forløb*, www.jm.dk, november 2006.

sammenhængende forløb på Grenen også har lavere recidiv end alle unge, der er blevet idømt en ungdomssanktion på landsplan.

2. Datagrundlaget

Data i denne undersøgelse er baseret på et fuldt udtræk fra Det Centrale Kriminalitetsregister (CKR) af oplysninger for 51 unge, der har været anbragt på Grenen i en eller flere faser af en ungdomssanktion i perioden december 2004 – februar 2008. Oplysningerne vedrørende alle unge er anonymiserede.

Recidiv kan måles på flere forskellige måder. I denne undersøgelse er det valgt at opgøre recidiv som idømmelse af ny straf i en periode på 2 år fra idømmelse af ungdomssanktionen. Valget er truffet af hensyn til sammenlignelighed med en tidligere undersøgelse af recidiv for unge anbragt på Grenen³, mulighed for at sammenligne med data fra en landsdækkende undersøgelse samt muligheden for at få en tilstrækkelige mængder data, hvor tidsperioden på 2 år er opfyldt.

Til sammenligning af resultaterne fra Grenen er inddraget resultaterne af en undersøgelse af ungdomssanktionen gennemført af Justitsministeriets Forskningsenhed i november 2006⁴. Denne undersøgelse vedrører unge, der modtog en ungdomssanktion i årene 2001-2004. Der findes nyere undersøgelser af ungdomssanktionen⁵ men sammenligningen i nærværende undersøgelse laves med Forskningsenhedens undersøgelse fra 2006, da opgørelsen af recidiv er ens i de to undersøgelser, hvorimod opgørelsen af recidiv er ændret i de nyere undersøgelser⁶.

Gruppen af unge, der har været anbragt på Grenen, er opdelt i to undergrupper. Én gruppe indeholder 19 unge, der havde et sammenhængende forløb på Grenen i den forstand, at de tilbragte både fase 1 og fase 2 af ungdomssanktionen på Grenen. Den anden gruppe indeholder 32 unge, som var anbragt på Grenen i fase 1 af ungdomssanktionen, og som tilbragte fase 2 på en eller flere andre institutioner.

Formålet med denne inddeling hænger sammen med hensigten med undersøgelsen. Det er således undersøgelsens hovedformål at analysere, hvorvidt der er indikatorer for, at et længerevarende, sammenhængende anbringelsesforløb under ungdomssanktionen har en effekt i forhold til de unges recidiv. Grenen tilbyder kommunerne en sammenhængende socialpædagogisk indsats gennem ophold på institutionens sikrede og åbne afdelinger i løbet af ungdomssanktionens to første faser. Dette tilbud er baseret på en faglig vurdering af, at et sammenhængende forløb vil give et bedre udfald af det socialpædagogiske arbejde udført under en ungdomssanktion end et mere fragmenteret forløb. Det er således interessant at sammenligne recidiv mellem de unge, der har gennemgået et sammenhængende forløb og de unge, der har gennemgået et mere fragmenteret forløb.

³ Center for Kvalitetsudvikling (2007), *Recidiv-opfølgning vedrørende ungdomssanktionsdømte med anbringelsen på den sikrede institution Grenen*, Center for Kvalitetsudvikling, Århus

⁴ Justitsministeriets Forskningsenhed (2006).

⁵ Se *Sammenhæng for ungdomssanktionsdømte* s 2.

⁶ For en uddybning af forskellen i måling af recidiv se rapporten *Sammenhæng for ungdomssanktionsdømte* ss. 2-3.

3. Metodiske bemærkninger

Denne undersøgelse er som nævnt baseret på data fra 51 unge, der har været anbragt på Grenen i en eller to faser af en ungdomssanktion. Det lille antal unge, der indgår i analysen, betyder, at resultaterne indeholder en vis usikkerhed. Der kan således ikke drages endegyldige konklusioner på baggrund af undersøgelsen, som nærmere skal ses som en indikation af, hvordan Grenens sammenhængende indsats har virket i forhold til at forhindre tilbagefald til ny kriminalitet.

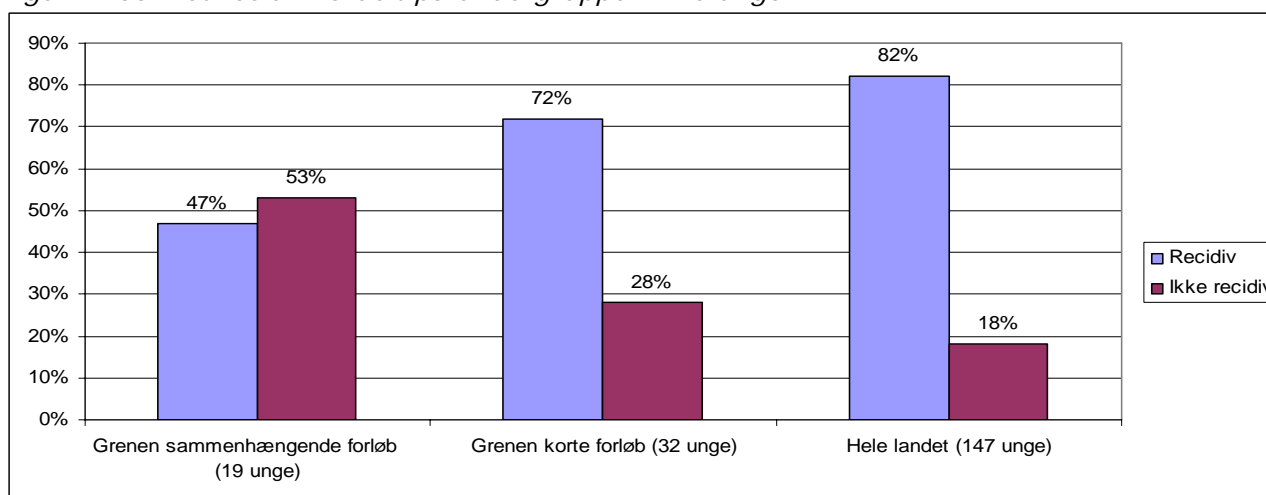
Da undersøgelsen udelukkende er baseret på data fra CKR, er det ikke muligt at lave en undersøgelse af de unges baggrund. Det kan således ikke udelukkes, at de anbringende kommuner har foretaget en selektion i udvælgelsen af unge, der har modtaget en længerevarende indsats i regi af Grenen.

I forhold til sammenligningen mellem de unge fra Grenen og de landsdækkende resultaterne er der desuden det forbehold, at de unge ikke har modtaget en ungdomssanktion i sammen tidsperiode. Der er således en tidsmæssig forskel i tidspunktet for afsigelse af dom i de to undersøgelser, idet de unge i landsundersøgelsen modtog en dom til ungdomssanktion i perioden 2001-2004, mens de unge, der har været anbragt på Grenen, modtog dom i perioden 2004-2008. Det kan ikke afvises, at der over tid er sket en ændring og formentlig en forbedring i den socialpædagogiske indsats i forbindelse med ungdomssanktionen i årene fra 2004 til 2008, ligesom der er sket juridiske ændringer i lovgrundlaget for ungdomssanktionen⁷. Det kan derfor være problematisk at sammenligne de to perioder.

4. Resultaterne

I forhold til en overordnet analyse af, om de unge har modtaget en dom indenfor 2 år efter idømmelsen af ungdomssanktionen, viser undersøgelsen, at unge der har modtaget et sammenhængende forløb har mindre recidiv 2 år efter dommen er afsagt end unge, der har fået et mere fragmenteret forløb. Forskellen mellem de to grupper er statistisk signifikant.

Figur 1: Samlet recidiv fordelt på undergrupper. Alle unge

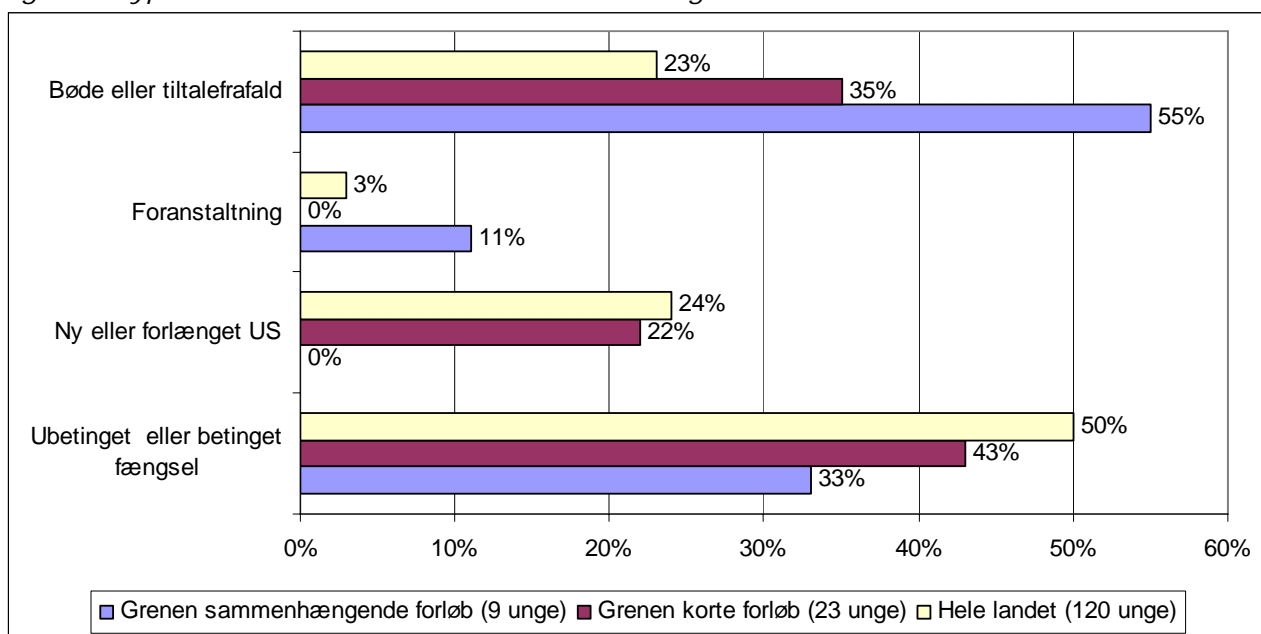
⁷ En række ændringer af Serviceloven, der trådte i kraft 1. august 2007, havde til hensigt at styrke de sociale myndigheders indsats overfor unge idømt en ungdomssanktion. Den væsentligste ændring medførte, at kommunerne fik pligt til at tildele en kommunal koordinator, der skal følge den unge under hele ungdomssanktionen.

Ser man lidt nærmere på tallene og analyserer, hvilke typer af straf, de unge, der har recidiveret, har modtaget, er der en vis forskel på dommene. Det fremgår af figur 2, at over halvdelen af de unge fra Grenen (55 %), der har recidiveret, er idømt en bøde eller tiltalefrafald, mens 33 % af de unge er blevet idømt betinget eller ubetinget fængsel.

For Grenens kortere forløb er 43 % idømt en betinget eller ubetinget fængselsstraf, mens 22 % har modtaget en ny eller forlænget ungdomssanktion, og 35 % er idømt en bøde eller tiltalefrafald.

For landsgennemsnittet ses det, at halvdelen af de unge (50 %) har fået en betinget eller ubetinget fængselsstraf, mens 24 % har fået en ny eller forlænget ungdomssanktion, og 23 % har fået en bøde eller tiltalefrafald.

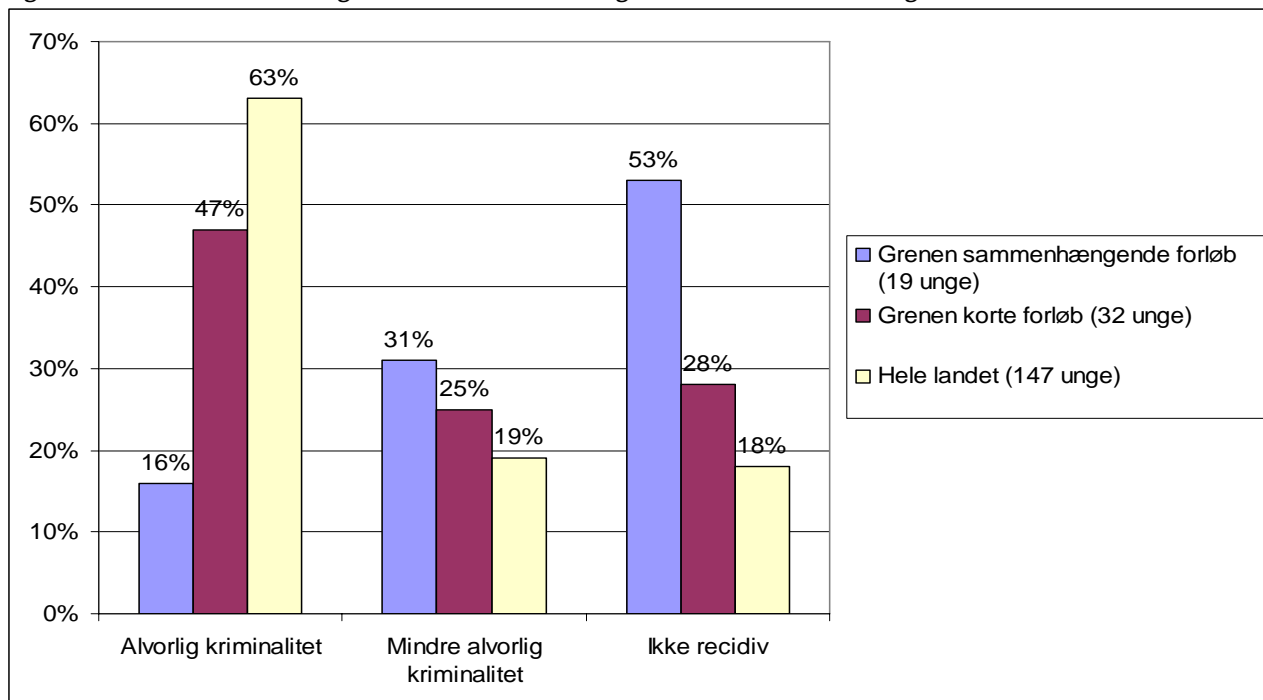
Figur 2: Typer af idømte sanktioner ved recidiv. Unge der recidiverer.

Opgøres recidiv i forhold til alvorligheden af den efterfølgende dom, ses det i figur 3, at færre unge, der har været anbragt på Grenen i et sammenhængende forløb, efterfølgende får en dom for alvorlig kriminalitet sammenlignet med unge, der har gennemgået et mere fragmenteret forløb.

16 % af de unge fra Grenens sammenhængende forløb får således en dom for alvorlig kriminalitet, mens 47 % fra Grenens korte forløb får en dom for alvorlig kriminalitet. Til gengæld får en lidt større andel fra de sammenhængende forløb på 31 % en dom for mindre alvorlig kriminalitet, mens 25 % af de unge, der har gennemgået et kortere forløb på Grenen får en dom for mindre alvorlig kriminalitet.

Figur 3: Recidiv til alvorlig eller mindre alvorlig kriminalitet. Alle unge.

Samlet set viser analysen, at Grenens sammenhængende forløb har gode resultater målt i forhold til at forhindre recidiv og med hensyn til at reducere alvorligheden af den kriminalitet der begås af de personer, der recidiverer.

5. Sammenfatning og perspektivering

Denne undersøgelse giver en indikation af, at et sammenhængende socialpædagogisk forløb under ungdomssanktionen har en positiv effekt på de unges fremtid målt som deres tilbagefald til kriminalitet i løbet af en 2-års periode fra ungdomssanktionens idømmelse.

Undersøgelsen viser således, at unge, der har gennemgået et sammenhængende forløb på Grenens sikrede og åbne afdelinger i fase 1 og fase 2 af ungdomssanktionen, har et markant mindre recidiv end unge, der kun har været på Grenen i én fase af ungdomssanktionen eller unge, der ikke har været på Grenen i løbet af deres ungdomssanktion.

Undersøgelsesresultaterne skal tages med et vist forbehold pga. det lave antal unge, der indgår i undersøgelsen, samt for sammenligningen på landsplan pga. forskellen i tidsperiode for de unge fra Grenen og landsresultaterne.

En anbefaling på baggrund af nærværende undersøgelse er derfor, at der kigges nærmere på effekterne og konsekvenserne af både sammenhængende og fragmenterende socialpædagogiske forløb af ungdomssanktionen med henblik på at tilbyde de unge, der idømmes en ungdomssanktion, den bedst mulige indsats.

Yderligere undersøgelser bør så vidt muligt inddrage et større antal unge samt et bredere datagrundlag således, at data vedrørende de unges baggrund og evt. den hidtidige og efterfølgende socialpædagogiske indsats inddrages. Ydermere kunne det være interessant at sammenligne forskellige typer af sammenhængende forløb af ungdomssanktionen.